

de AAMBINDER

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**GEREFORMEERDE GEMEENTE
BARENDRECHT**

04 Van verre
gezien

06 Refo. Waarom?

09 Een heilige oorlog

Bij de open haard

ds. J.J. Tanis, Tholen

Op een vrieskoude winteravond kan het bij de open haard goed toeven zijn. De sfeer kan dan zo mede bepaald worden door lezen of voorgelezen worden.

► En er was een vuur voor zijn aangezicht op den haard aangestoken.

Jeremía 36:22b

We zien dit als het ware voor ons wanneer in onze tekst staat: 'De koning nu zat in het winterhuis, in de negende maand; en er was een vuur voor zijn aangezicht op den haard aangestoken'. Hoe behaaglijk dit getekende tafereel, temeer daar er een voorlezer is.

Nee, het is niet zomaar een willekeurig boek dat Jehûdi heeft meegebracht uit de kamer van Elisáma, de schrijver. Het is een zeer gewichtige kroniek. Het bevat de geschiedenis

van Israël en Juda, gedictieerd door de profeet Jeremía aan Baruch. Dat is het wat daar bij de open haard wordt voorgelezen aan koning Jójakim, de zoon van Josía, de koning van Juda. Eerder al is deze boekrol voorgelezen aan het volk dat in Jeruzalem samengestroomd was op de vastendag. Daarna aan de vorsten, het ministerie. Zij waren geschrokken van de inhoud en vonden dat de koning hiervan op de hoogte gebracht moest worden. Aldus geschiedde.

Daar bij de open haard gaat het Woord van God open, maar tegelijk wordt in het hart van de koning ook het vuur van de hel ontstoken. Nauwelijks is er een gedeelte voorgelezen of hij neemt een mes en snijdt die boekrol aan stukken en werpt het in de open haard. Nee, niet in één keer, maar telkens nadat een stukje gelezen was. Hoewel sommigen het zochten te verhinderen, het mocht niet baten. Zowel de koning als de knechten verschrikten niet, en scheurden hun klederen niet bij het horen over de ernstige inhoud van het boek. Weg ermee...! 'Deze rede is hard; wie kan dezelve horen?'

Brandstapels

Zien we deze geschiedenis zich door de tijd heen niet herhalen? Men heeft zelfs brandstapels van Bijbels gemaakt. Nee, de vlammen in de open haard hebben niet kunnen verteren wat God met het volk voor ogen had. Immers, het Woord is levend en krachtig en scherp snijdender dan enig tweesnijdend zwaard... Scherper dan het mes van Jójakim.

Jeremía geeft Baruch de opdracht om een andere rol te nemen en de woorden van de Heere opnieuw op te schrijven. Zo doorstaat het Woord van God op glansrijke wijze deze vuurproef.

*Gods Woord houdt stand
in eeuwigheid
en zal geen duimbreed wijken.
Beef, satan! Hij, Die ons geleidt,
zal u de vaan doen strijken!*

Jójakim, zijn naam betekent: God

Bij de voorpagina:

GEREFORMEERDE GEMEENTE BARENDRECHT

Op 12 maart 1989 overlijdt oud-ouderling A. van Bochove, in de leeftijd van 83 jaar. Van 1948 tot 1986 heeft hij de gemeente van Barendrecht - voorheen Rotterdam-Zuid - in het ambt gediend. In 'Een haven in een havenstad' wordt hij door ds. A. Moerkerken in herinnering geroepen. 'Onvergetelijke herinneringen bewaar ik aan de heer A. van Bochove. Hij is mijn leermeester geweest op vele catechisatieavonden, en catechiseren kón hij! Hij noemde zichzelf later weleens spottend een 'emeritus-kruidenier', maar ik heb altijd veel respect gehad voor de wijze waarop hij zich voorbereidde. Hij heeft ontzaglijk veel werk gedaan voor de gemeente, ook in moeilijke tijden. Hij heeft mijn vader en grootvader begraven. Ik herinner me, dat ik hem naar huis reed na de begrafenis van mijn vader, in november 1966. Hij zei toen in de auto tegen me: 'Jochie, (zo is hij me tot zijn dood blijven noemen) mag ik nu proberen als een vader voor je te zijn?' Er zijn toen ruim twintig jaren gevolgd waarin hij dat heeft waargemaakt. Later heb ik weleens gedacht: hij heeft wel erg veel geduld met me gehad, toen ik als eigenwijze jongen van een jaar of twintig zo heel veel dingen zeker meende te weten'.

zal oprichten. Dat is - ondanks Gods roepstem vanuit deze boekrol - niet aan hem, maar door Gods belofte wél aan Zijn volk vervuld. Het leven van Jójakim is geëindigd in de open haard die eeuwig brandt. En dat ten gevolge van het versnijden van Gods Woord. Is dat voor ons geen ernstige waarschuwing in deze tijd waarin op allerlei wijze en manier van Gods Woord wordt afgesneden?

Lijden we wel voldoende aan de strijd om het Woord?

Geliefde lezer, nemen wij Gods Woord onvoorwaardelijk tot ons? Immers, iedere zonde is een miskenning van God en Zijn Woord. Denk erom dat de Heere nauw toeziet hoe wij met Zijn Woord omgaan. We kunnen er wel een stukje of een stuk van afsnijden omdat wij het anders menen te kunnen nemen dan de Heere het ons geeft, maar pas toch op dat het niet in de 'open haard' terechtkomt. De Heere is geen ledig toeschouwer. Een door Woord en Geest wedergeborene heeft daarom de Bijbel letter voor letter lief. Zijn we dat? Lijden we wel voldoende aan de strijd om het Woord? Leeft het verlangen in ons hart: 'Maak in Uw Woord mijn gang en treden vast, opdat ik mij niet van Uw paân moog' keren...?'

De Bijbel is juist zo kostbaar om de prijs die het heeft gekost. De dierbaarheid van Gods Woord heeft alles te maken met het Borgbloed van het Lam Gods. Het Woord dat vlees geworden is. Hoe is in Hem gesneden... het Lam, Dat geslacht is van de grondlegging der wereld. Niet alleen gesneden, zelfs geslacht! Ook is de vuurhaard van Gods toorn voor Hem geopend. 'Wat hitte doet Mij branden'. Dit alles heeft Hij geleden voor een hel- en doemwaardig volk. U, jij, ik?

Door Zijn liefde en trouw en Gods ontfermende genade heeft Hij onze plaats ingenomen. Laten ze dan maar snijden en scheuren in de woorden van Gods kinderen en knechten. Of ze in de open haard van Babel werpen, zoals de drie vrienden in de vurige oven. Maar God houdt Zijn Woord en bewaart Zijn volk.

*Delf vrouw en kind'ren 't graf,
neem goed en bloed ons af,
het brengt u geen gewin:
wij gaan ten hemel in
en erven koninkrijken!*

Jójakim heeft daar bij de open haard zijn mes in het Woord geplaatst en aan het vuur overgegeven. Maar wie het Woord verwerpt, zal God verwerpen. 'Wie God verlaat, heeft smart op smart te vrezen'. Daartegenover: 'Maar wie op Hem vertrouwt, op Hem alleen, ziet zich omringd met Zijn weldadigheên'.

Geest en leven

O, wat een weldaad dat God Zijn Woord - alle eeuwen door - voor Zijn Kerk bewaart. Net als in de dagen van Jeremía. Nadat de open haard het Woord verslonden had, gaf God het opnieuw. Zo is het nu ook in het hart van een kind van God. Wanneer het lijkt dat alles door Gods toorn is weggenomen, komt de Heere bij vernieuwing met Zijn Woord en schenkt vertroosting, geest en leven. Zie dat maar bij Baruch. Wat was hij bedroefd om de verwerping van Gods Woord. Maar dan de troost die Jeremía van Godswege schenkt: 'Alzo zegt de HEERE, de God Israëls, van u, o Baruch. Gij zegt: Wee nu mij, want de HEERE heeft droefenis tot mijn smart gedaan; ik ben moede van mijn zuchten en vind geen rust' (Jer. 45:2 e.v.). 'Maar Ik zal u uw ziel tot een buit geven, in alle plaatsen waar gij zult heen trekken'. Daar kan Jójakim met zijn schrijfmes en open haard geen kwaad meer doen. Daar zingt Baruch met de Kerk van alle tijden: 'Uw Woord kan mij, ofschoon ik alles miss', door zijnen smaak, én hart én zinnen strelen'. ♦

Uit:
**DE GENEZING VAN DE
BLINDE BARTIMEÛS**
Theodorus van der Groe
(uitg. Den Hertog, Houten, 2020).

ZEVEN LEERREDENEN
over LUKAS 18:35-43

Zevende tekst uit Lukas 18:35-43

Vers 42: 'En Jezus zeide tot hem: Word ziende; uw geloof heeft u behouden.'

Vers 43: 'En terstond werd hij ziende, en volgde Hem, God verheerlijkende. En al het volk dat ziende, gaf Gode lof.'

We moeten het niet zo opvatten alsof het geloof van de blinde door de Zaligmaker wordt geprezen als een verdienende oorzaak van zijn genezing, nee, ook dit is niet de betekenis! Hier was bij de blinde geen enkele verdienste of waardigheid, het was enkel de ontfermende genade van Christus en Zijn vrije goedertierenheid waardoor Hij bewogen werd deze ellendige mens te helpen. O, de Heere Jezus doet al Zijn werk alleen uit liefde en uit overvloed van Goddelijke barmhartigheid! Hij is zódanig met arme zondaren ingenomen, dat, als zij in het geloof ootmoedig tot Hem roepen, Hij hun Zijn genadige hulp niet wil weigeren. Dit blijkt uit duizend voorbeelden waarvan we lezen in de Heilige Schrift. ▶

*De genezing van
de blinde Bartimeüs*

► Maar, wat betekent het dan dat de Heere Jezus hier het geloof van de blinde zozeer verheft en prijst en zegt: 'Uw geloof heeft u behouden'? Dat geeft niet anders te kennen dan dat zijn geloof het middel was waardoor hij deze genezing en behoudenis van de Zaligmaker ontving en dat hij die nooit had kunnen verkrijgen zónder dat geloof. Want, als hij dit geloof niet waarlijk in zijn hart had gehad, als hij niet zekerlijk had vertrouwd op de Goddelijke macht, goedwilligheid en grote barmhartigheid van de Heere Jezus om alle arme, ellendige mensen te verlossen van alle kwalen, dan zou hij ook zeker zijn toevlucht tot Hem niet genomen hebben en Hem niet zo ernstig om Zijn hulp en ontferming gesmeekt hebben. Nee, indien hij had gedacht: Jezus de Nazarener kan mij niet helpen, of, zo Hij het al mocht kunnen, Hij wil, Hij begeert het echter niet te doen, het is tevergeefs dat ik van Hem wat goeds zou hopen..., voorzeker, indien deze ongelovigheid zijn hart ingenomen en bezet had, zo zou hij de Zaligmaker op de weg voorbij hebben laten wandelen, zonder van Hem hulp te begeren en tot Hem te roepen.

Ieder kan dus wel begrijpen dat hij dan ook geenszins van zijn blindheid behouden of genezen had kunnen worden, want de Zaligmaker hielp allen die ootmoedig in het geloof tot Hem kwamen of die anderszins oprecht Zijn hulp zochten en begeerden. Maar zij die Hém lieten gaan, die liet Hij ook gaan, en zij die Zijn hulp niet oprecht begeerden, die wilde Hij ook niet helpen. Hieruit kunnen wij dan ook gemakkelijk begrijpen hoe deze arme blinde niet anders dan door zijn geloof behouden en door Christus genezen werd. En daarom roemt en prijst de Zaligmaker hier nu zijn geloof zo, zoals Hij dat gewoonlijk deed bij degenen die Hij hielp en verlost van hun kwalen, zeggende dan zoals hier: 'Uw geloof heeft u behouden', of 'U geschiede naar uw geloof', en dan weer eens 'Gelijk als gij geloofd hebt', 'Groot is uw geloof' of 'Geloof alleenlijk'. ♦

► wordt vervolgd

1. Van verre gezien
2. En geloofd
3. En omhelsd

Het van verre zien op de beloften

ds. C.J. Meeuse, Arnemuiden

Deze allen zijn in het geloof gestorven, de beloften niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van verre gezien en geloofd en omhelsd, en hebben beleden dat zij gasten en vreemdelingen op de aarde waren

Hebreeën 11:13

Als God ons een mogelijkheid om zalig te worden openbaart, is dat een onuitsprekelijk wonder. Er ligt een kracht in die voor een benauwde ziel opening geeft bij God vandaan en naar God toe. Dat was in het Oude Testament bij de Bijbelheiligen ook het geval.

De moederbelofte (Gen. 3:15)

Heeft u zich weleens voorgesteld hoe Adam en Eva voor God stonden toen Hij hen teruggeroepen had nadat zij bevend weggevlucht waren? Verontschuldigen hielpen toen niet en ze helpen ook nu niet. Adam wees naar Eva, zijn vrouw, en over haar heen naar God, want God had hem die vrouw gegeven. God gaat de duivel straffen, maar in de woorden waarin dat staat, staat meteen de wondere belofte van het heil. Het Zaad van de vrouw zal die helse draak de kop vermorzelen en God gaat vijandschap zetten tussen hen die vrienden geworden waren: de mens en

de duivel. Het Vrouwenzaad zal dat onmogelijke werk doen. Herstel van Gods gunst is door Goddelijk ingrijpen mogelijk voor Adam en Eva en voor hun nageslacht! En dat gebeurt nog steeds in de bekering van een zondaar, die de duivel de dienst leert opzeggen. Heeft u dat al geleerd?

Abels offer (Gen. 4:4)

De tegenstelling tussen het offer van Abel en van Kaïn zat in een groot aantal verschillen. Ongetwijfeld is het grootste verschil dat Abel zicht had op de schaduw van de gegeven Messias en Zijn offer, terwijl Kaïn zich vergenoegde in zijn geven aan God.

In de Hebreeënbrief staat daarom dat 'Abel een meerdere offerande Gode geofferd heeft dan Kaïn'. Onze kanttekenaren schrijven daarbij 'omdat Abel in deze offerande zag op dat Zaad der vrouw, Dat de slang den kop zou vertreden, dat is: op Christus, Die door Zijn dood den duivel zou teniet maken'.

Dat is een troostrijk vergezicht geweest, waarbij Abel de woorden van zijn ouders ongetwijfeld niet alleen heeft gehoord, maar ook begrepen, ja zelfs zo dat hij van ver mocht zien op de overwinning over de zonden die de Messias zou verdienen en wat de toepassing betreft, al in zijn hart werkte. Hij kreeg van God het getuigenis daarbij dat hij 'rechtvaardig was' (Hebr. 11:4)!

Wat een wonder als het onderwijs van ouders dienen mag om bij kinderen zo'n vergezicht te geven dat verwachting geeft voor een overwinning over het kwaad die niet in onze macht is, maar wel in Christus' macht. Spreken wij ook zo met onze kinderen over de macht van de Messias?

Henochs wandel met God (Gen. 5:24)

Van Henoch staat geschreven dat hij de dood niet gezien heeft. Het was een heel bijzonder heengaan, waarvan melding wordt gemaakt door Mozes, maar ook in de Hebreeënbrief. De smart van de dood is hem bespaard, omdat hij op zo'n bijzondere wijze is weggenomen, opdat hij de dood niet zou zien. Ongetwijfeld is Henochs wandelen met God een weergave van zijn nabije leven, dus een leven met zicht op de Messias, de Immanuël, de Zoon van God, Die

Kennen wij dat dubbele zien van het geloof ook?

de naam 'God met ons' wilde dragen. Het was een gelovige omgang met God door de Middelaar. Daarom wordt door de apostel gesproken over een wandel 'door het geloof' en wordt ook gezegd dat hij vóór zijn wegneming God al behaagde. En er wordt bij gezegd: 'Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen. Want die tot God komt, moet geloven dat Hij is, en een Beloner is dergenen die Hem zoeken'. Wat een bemoeidigende opwekking voor ieder die oprecht de Heere zoekt!

Noach als trooster

Van Noach staat in Hebreeën 11:7 over zijn handelen ten aanzien van

zaken die nog niet gezien werden. De oordelen van God in de zondvloed waren er nog niet, maar hij geloofde ze wel. En zijn geloof kreeg op een bijzondere wijze gestalte in het bouwen van de ark, tot behoud van zijn gezin. Op deze wijze, zegt de apostel, bleek hij 'een erfgenaam der rechtvaardigheid die naar het geloof is'.

Kennelijk ziet het geloof heel andere zaken dan onze natuur. Het ziet zowel het verdienen van het oordeel als de weg ter ontkoming, die hij als prediker der gerechtigheid (1 Petr. 2:5) gepreekt heeft, met liefdevolle waarschuwingen. Kennen wij dat dubbele zien van het geloof ook? Dat kijkt met twee ogen: enerzijds de verdiende oordelen, anderzijds de vrije genade, om zo te leren hoe we daardoor alleen behouden kunnen worden. ♦

► wordt vervolgd

Refo. Waarom?

Refo's, zo worden ze genoemd. Ze eerbiedigen de Bijbel als het onfeilbare Woord van God. Ze gaan 's zondags twee keer naar de kerk, houden vast aan het traditionele huwelijk van man en vrouw. En refo's leven graag in dorpen en steden waar ze met meerderen wonen. Zodoende vallen ze op, zowel tussen andere christenen als tussen andere Nederlanders. Waarom doen ze zo? Waarom zou je eigenlijk refo zijn?

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Bij dit soort vragen voel ik me aangesproken. Maar het valt niet mee om een beeld te schetsen waarin alle refo's zich herkennen. Bijvoorbeeld als je de zogenoemde kledingregels naar voren brengt. Dan kan zomaar worden geopperd of het wel Bijbels is dat vrouwen rokken of jurken moeten dragen? Intussen wordt de lengte van menige rok afgerond naar boven. Dat is -denk ik- om niet al te 'refo' over te komen. Kijk op man/vrouw zou een markerend punt voor refo's moeten kunnen zijn. Maar de verwarring

blijkt groot.

We horen ook een ander geluid. Dat het in reformatorische kring niet meer is wat het geweest is. De kennis van de waarheid wijkt. Als het om de echte Bijbelse principes gaat, is er niet veel meer dan de kleur van vaagheid en de diepgang van vernis. En waar is nog een echt kind van God te vinden, op wie je vanzelf jaloers wordt? Zulke stevige teksten raken diep. Al met al blijkt onder refo's sprake van behoorlijke verwarring en heeft geestelijke kracht een noodlijdend bestaan.

► Refo's eerbiedigen de Bijbel als het onfeilbare Woord van God.

Bijbelgetrouw

'Refo' is een afkorting van 'reformatorisch'. Deze aanduiding wordt gebruikt voor allerlei instellingen die zich baseren op de Bijbel en de reformatorische belijdenisgeschriften. Veel van deze instellingen ontstonden voor de Tweede Wereldoorlog (SGP en lagere scholen). Het was de tijd van de verzuiling; Nederlanders organiseerden zich naar levensovertuiging. Terwijl de andere zuilen na de Tweede Wereldoorlog afbrokkelden, werd de reformatorische zuil verder uitgebouwd (RD, zorginstellingen, voortgezet onderwijs). Dit zijn de belangrijkste voorbeelden. Herkenning in samenwerking is er op allerlei terreinen van het leven.

De druk op het reformatorisch christendom is de laatste decennia sterk toegenomen. De zuilen zijn afgebrokkeld. Mensen begrijpen niet meer waarom refo's zich zo apart gedragen. De samenleving als geheel maakt zich steeds meer los van haar christelijke wortels. Protestants en rooms-katholiek christendom is erg algemeen geworden. Dat geldt helaas ook van de bredere reformatorische gezindte. Op vaste ijkpunten is de klassieke overtuiging minder vanzelfsprekend. Denk bijvoorbeeld aan het geloof in God als almachtig Schepper (zesdaagse schepping, man/vrouw-verhoudingen, gender). Toenemende druk op dergelijke zaken maakt duidelijk dat een geestelijke strijd gaande is. Hoe staan wij daarin?

Positief betrokken

Waarom zou je eigenlijk refo zijn? Een positief betrokken antwoord heeft goede papieren. Mr. G. Groen van Prinsterer sprak in de negentiende eeuw van een 'gereformeerde gezindheid'. Het gaat om doorleefde Bijbel-getrouwheid. Die is een zaak van het hart. En als die er is, zal die altijd herkenning geven bij anderen. Vanzelfsprekend dat mensen dan ook samenwerking zoeken. De verzuiling geldt niet meer als model voor onze samenleving. Maar daarmee is onze gereformeerde gezindheid toch niet verdwenen? Ik hoop ten minste dat die voor u méér betekent dan enkele abonnementen in de brievenbus en een bepaalde partij bij de verkiezingen.

Onze reformatische kring wordt ook wel aangeduid als bevindelijk gereformeerd. Ons kerkverband is nauw met deze gereformeerde gezindte verbonden. In de twintigste eeuw betekende ds. G.H. Kersten veel voor het ontstaan van meerdere organisaties. Waar mogelijk zocht hij interkerkelijke samenwerking. Hij wilde steun bieden om op allerlei terreinen te leven naar Gods Woord. Kenmerkend is de nadruk op een persoonlijk geestelijk leven, door Gods Geest gewerkt in de wedergeboorte. Deze identiteit moet trouw worden bewaard. Dan zullen we deze dingen moeten benoemen, uitleggen en overdragen. Geeft u daaraan ook uw beste krachten?

Er is in refo-land veel gelatenheid. Omdat het allemaal niet zo strak hoeft. Of omdat het allemaal niet meer is wat het geweest is. Wie zo refo's de rug toekeert, kiest een eigen weg. En die zou wel eens behoorlijk wereldgelijkvormig kunnen zijn; linksom of rechtsom. De gemiddelde Nederlander is immers erg gericht op zichzelf en zijn eigen behoeften; toont weinig initiatief en verantwoordelijkheid ten aanzien van de grotere verbanden. Deze houding bedreigt onze samenleving. Met dat wij wereld-gezinder worden, bedreigt deze houding ook de gereformeerde gezindte.

Leven bij de Bijbel

Op ons rust een verantwoordelijkheid. De Heere heeft ons talenten gegeven. En Hij vraagt van ons om die te besteden tot eer van Zijn Naam en ten dienste van onze naaste. Ik denk aan twee gemeenteraadsleden. Er zou gestemd worden over zondagsopenstelling. Ze hadden hun bijdrage geleverd; kwetsbaar en tegelijk overtuigd. Ze wisten niet hoe de stemming zou verlopen. Ze vouwden hun handen. In stilte steeg het voor Gods troon: 'Heere, het is Uw dag, wilt U instaan voor Uw eer?'

Ik denk aan die verpleegkundige die een zieke patiënt vertelde over de noodzaak dat je zonden vergeven worden. Ze sprak over Adam en Christus. De kracht van Gods genade glinsterde door haar woorden heen. Van zulke raadsleden en verpleegkundigen hebben we er nooit genoeg. Daarom ben ik refo. ♦

Eervol ontslag uit de krijgsdienst

ds. C. Sonneveld, Poederloijen

Toen riep Jozua de Rubenieten en de Gadieten en den halven stam van Manasse.

Jozua 22:1

Lang had hij uitgezien naar zijn ontslag, maar Gods belofte moest nog vervuld worden. En toen gebeurde het grote: hij mocht de Zaligmaker zien. Met Hem in zijn armen kon hij zingen: 'Nu laat Gij, Heere, Uw dienstknecht gaan in vrede, naar Uw woord'. Simeon was een gelukkig man. Hij kreeg eervol ontslag en mocht ingaan in de vreugde zijns Heeren. Van zo'n ontslag lezen we ook in Jozua 22.

Een vaderlijke afscheidsrede

Het betreft Ruben, Gad en de halve stam van Manasse. Volgens afspraak hebben ze hun broeders bijgestaan bij de verovering van het land (Joz. 1:12-15). Nu mogen ze naar hun tenten in het Over-Jordaanse. Bij die gelegenheid houdt Jozua een vaderlijke afscheidsrede. Hij geeft een welgemeend compliment (vers 2-3) en roept op tot trouw aan de dienst des Heeren (vers 5). Trouw is een belangrijk thema in de slothoofdstukken van Jozua. Ging het tot nog toe over de trouw van de HEERE aan Zijn volk, nu wordt dat volk opgeroepen tot trouw aan Hem. Ten slotte zegent Jozua de vertrekkende stammen en zendt hij hen heen met een rijke buit (vers 6-9).

Hier kunnen we zien dat de Heere geen karig God is, maar een God van menigerlei genade. Zag Christus niet Zijn strijd bekronen 'met gaven tot der mensen troost', opdat zelfs het wederhorig kroost altijd bij Hem zou wonen?

Een grote verdeeldheid

Als de huiswaarts kerende stammen de Jordaan bereiken, bouwen ze een groot altaar (vers 10). De andere

stammen trekken algauw de conclusie dat zij daarop willen gaan offeren. Door hun 'eigen kerk' te beginnen, zondigen zij tegen God en verbreken zij de eenheid van het volk. Men besluit tot een strafexpeditie om deze eigenwillige godsdienst de kop in te drukken. Beter een heilige strijd dan een valse vrede! Verstandig genoeg gaat men eerst op onderzoek uit. Onder mensen gaat het helaas nog weleens anders toe. Dan wordt er geen hoor en wederhoor toegepast. Hier gaan eerst gedelegeerden op pad onder leiding van Pinehas, een strijder voor Gods eer (Num. 25:1-9). Fel is hun aanklacht (vers 15-18). Tegelijk doen ze een ruimhartig aanbod (vers 19). Men zegt: 'Zijn jullie bang dat het gebied aan de overzijde van de Jordaan onrein is, kom dan maar bij ons wonen'. Zo nodig willen ze een deel van hun bezit afstaan. Wat een voorbeeld! Hier zijn lessen voor conflictbeheersing, ook in het kerkelijk leven!

Een broederlijke verzoening

Gelukkig loopt het goed af. Diep bewogen en onder aanroeping van Gods Naam laten de 'afgescheiden broeders' weten dat zij juist géén afscheiding beoogden. Ze hebben dat altaar slechts gebouwd uit zorg dat hun kinderen in de toekomst zouden worden uitgesloten van de dienst des Heeren (vers 21-29). Pinehas en zijn mannen zijn gerustgesteld en er is blijdschap bij heel het volk. Een grote ramp is afgewend. De broederband is hersteld en het altaar krijgt een mooie naam: 'Dat het een getuige zij tussen ons, dat de HEERE God is!' ♦

1. Psalm 2:7-8
2. Psalm 40:8
3. Psalm 85:8-10
4. Psalm 130:5-7

Het besluit van de Vader

ds. G. Hoogerland, Kruijningen

Ik zal van het besluit verhalen: de HEERE heeft tot Mij gezegd: Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd. Eis van Mij, en Ik zal de heidenen geven tot Uw erfdeel, en de einden der aarde tot Uw bezitting.

Psalm 2:7-8

Het begin van advent ligt niet in de tijd, maar in de eeuwigheid. En wel in Gods eeuwig besluit.

Gods eeuwig voornemen om uit het diepgevalen mensengeslacht Zich een volk bijeen te vergaderen uit alle volken van de wereld, getuigt van Zijn vrije zondaarsliefde, Zijn welbehagen. Als dat besluit er niet was, was er op deze wereld geen adventsverwachting. Wij vragen en zoeken niet naar God. Het gaat dus alles geheel en alleen van Hem uit.

Gods besluit is dat een grote schare van mensen onder een Hoofd en Koning vergaderd zou worden en zich aan die Koning zou onderwerpen. David is van deze Koning een type. Van zijn koningschap spreekt de tweede Psalm. De heidenvolken, en zelfs velen van Zijn eigen volk, willen onder Hem niet buigen. Ze willen Zijn banden verscheuren en bedenken aanslagen tegen Hem. Echter God belacht al die raadslagen.

Grote Davidszoon

Is het niet een aangrijpend beeld van ons allen? Want het koningschap van David vindt zijn vervulling in de grote Davidszoon, Christus. Niemand op deze wereld wil en zal buigen voor Hem. Ook wij niet, die leven op het erf van het verbond. We zijn van nature

geen adventsvolk. Wij verwerpen Zijn Gezalfde, de Messias, ondanks alle waarschuwingen en roepstemmen. Ondanks dat de HEERE van de hemel betuigt: 'Ik toch heb Mijn Koning gezalfd'.

En toch zal deze Koning Zijn koningschap uitvoeren en Zich een volk onderwerpen. Dat is Vaders besluit. En dat besluit gaat Hij hier in deze Messiaanse psalm bekendmaken. 'Ik', zo zegt Christus, 'zal van het besluit verhalen'. Ik zal dat besluit op het wereldrond doen horen. Dat besluit is onveranderlijk en vast en kan door geen hellemacht, wereldmacht of zondemacht tenietgedaan worden. Deze Koning zal een grote schare van onderdanen hebben. Maar Hij zal ook alle tegenstanders die niet voor Hem buigen, verdoen.

Eeuwig besluit

In dat eeuwig besluit zijn twee zaken, die hier worden verhaald of verkondigd. Ten eerste de hoedanigheden van deze Koning. Ten tweede de toezegging aan deze Koning. Dat heeft de Vader in dat besluit tot de Messias, Zijn Zoon, gezegd. Dat is dat wonderlijke verbond der verlossing, waarvan

het genadeverbond de openbaring is in de tijd.

De hoedanigheden van de Messias worden verwoord in de woorden: 'Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegenereerd'. Dat Hij, Christus, de eeuwig en enige natuurlijke Zoon van God is, wordt hier oudtestamentisch getuigd en in het Nieuwe Testament bevestigd (zie Hand. 13:33 en Hebr. 1:5 en 5:5). O, wonder! Onze Messias en Zaligmaar is waarachtig God. God uit God. Was Hij een schepsel, hoe zou Hij de last van de toorn Gods over de zonde kunnen dragen en Zijn volk daarvan verlossen? Hoe zou Hij bij machte zijn om de verworven zaligheid toe te passen in harten van vijanden? Hij is gegenereerd. God de Vader deelt Hem van eeuwigheid tot eeuwigheid het Goddelijke Wezen mee, zodat Hij Eén in Wezen is met de Vader. Hij is heden gegenereerd. Dat is geen punt in de tijd, maar het heden van de eeuwigheid, een oneindig heden.

Voortgeplant

De toezegging aan de Messias is: 'Eis van Mij, en Ik zal U geven...'. De Zoon mocht op Zijn arbeid, die Hij in Zijn vernedering vervullen zou, een vol loon eisen. Dat loon strekt zich uit over alle volken van de wereld, zelfs tot de einden der aarde, en ook tot alle tijden. Zolang als er de zon is, zal Zijn Naam van kind tot kind voortgeplant worden.

Voor hen die uitzien naar deze Koning, omdat ze de satan de dienst hebben opgezegd, maar zich voor deze Koning te schuldig en te onwaardig achten, geldt de belofte uit Zacharia 9:9: 'Verheug u zeer, gij dochter Sions, juich, gij dochter Jeruzalems! Zie, uw Koning zal u komen, rechtvaardig, en Hij is een Heiland'. Hij is de goedertieren Koning voor hen die tot Hem komen met de koorden van veroordeling om de hals. Hij trekt die koorden niet dicht, maar reikt hen de genadescepter toe. Voor hen die zich tegen Hem blijven verzetten, is Hij de strenge Heerser, Die hen verpletteren zal met een ijzeren scepter en hen in stukken zal slaan als een pottenbakkersvat. Daarom: 'Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden'. ♦

► wordt vervolgd

Een heilige oorlog

W. Fieret, Leerdam

Wij, dus ook onze jongeren, leven in een digitale wereld. De ouderen hebben nog weet van een samenleving waarin er geen internet was.

De daaropvolgende generatie, die wordt aangeduid als generatie X, maakte de opkomst van internet mee. Jongeren die rond 1997 geboren zijn, vormen de generatie Z. Zij zijn de zogenaamde digital natives en zijn opgegroeid met internet, smartphones en social media. De tussen 2010 en 2025 geboren zijn zo vertrouwd met de digitale wereld, dat ze ontredder zijn als internet het niet doet. Het is duidelijk dat de media invloedrijke mede-opvoeders zijn. Wat laten we daarvan toe? Prof. Margriet Sitskoorn, zo lazen we vorige week, pleit voor bewust omgaan met de informatie. Immers, alles wat we zien en horen doet iets met onze hersenen.

De heilige oorlog

John Bunyan schreef zo'n drie en een halve eeuw geleden iets van dezelfde strekking. In zijn boek "De heilige oorlog" gaat het over de stad Mensziel. Daarover regeert koning El-Schaddaï. De stad wordt bedreigd. Diabolus trekt met zijn strijdkrachten tegen de stad op. Vijf poorten beschermen de stad: de oog-, oor-, neus-, mond- en gevoelspoort. Vijf bestuurders zijn betrokken bij de verdediging, namelijk Onschuld, Verstand, Wil, Geweten en Tegenstand. Op levendige wijze beschrijft Bunyan in zijn allegorische verhaal hoe de belegeraars erin slagen successen te boeken. Ze naderen de oorpoort en vertellen hun verhaal, dat gericht is tegen de vorst van Mensziel. Er worden pijlen op de stad afgeschoten. Een van de eerste slachtoffers

is bestuurder Tegenstand. Dat is een gevoelig verlies. Daarna worden nog meer bestuurders getroffen. Ook op de oogpoort is de aandacht van de soldaten van Diabolus gericht. Via die twee belangrijke poorten komen nieuwe opvattingen en denkbeelden de stad binnen. Het gevolg is dat de stad in opstand komt en de gehoorzaamheid aan de wettige heer El-Schaddaï opzegt. Daarna breekt er een oorlog uit tussen Diabolus en El-Schaddaï, de heilige oorlog, om het bezit van de stad Mensziel.

We kunnen van dit bekende verhaal leren wat in feite de oproep van professor Sitskoorn is: Laat niet alles toe wat van buitenaf tot ons afkomt. Hoewel haar levensbeschouwing een andere is dan die van ons, is haar boodschap duidelijk.

Mede-beïnvloeder

De identiteit van jongeren wordt door veel meer beïnvloeders gevormd dan vroeger. Destijds was er een beperkt aantal opvoeders en mede-opvoeders, namelijk ouders, de familie, de staat, de kerk en de school. Nu is de digitale wereld een mede-opvoeder geworden waarvan de invloed niet te onderschatten is. Daarbij is ook, misschien wel vooral, te denken aan de influencers, die via sociale

mediakanalen hun volgers beïnvloeden.

Professor P. Verhaeghe, doctor in de klinische psychologie te Gent, schrijft over de afname van de invloed van opvoeders: 'De beïnvloeding die vanuit ouders en familie komt, is slechts een fractie van wat die ooit geweest is'. Dat is een duidelijke uitspraak. De 'oude' opvoeders hebben er met de komst van de digitale wereld een grote concurrent bij gekregen. Die concurrent is er altijd, die zit in je broekzak of in je tas en hij weet overal antwoord op: Wanneer leefde Hellenbroek? In welk jaar is de laatste Elfstedentocht gehouden en wie won die? Welke nieuwe functie heeft Rutte? Wat is rechtvaardigma-king? Welke vraag je ook hebt, op internet vind je een antwoord. Je hebt vader, moeder of leerkracht daar niet meer voor nodig. Het gaat echter niet alleen over informatieve vragen. Die kunnen zinvol zijn, hoewel het niet altijd zeker is of de antwoorden juist zijn. Maar er is veel meer op bijvoorbeeld ethisch, godsdienstig, zedelijk gebied dat zich aan iedereen opdringt en via de oor- en oogpoort binnenkomt.

Dubbel hart

Bijbellezen in een digitale wereld. Enerzijds het onfeilbare Woord van God, anderzijds vele totaal andersoortige prikkels. Kan dat samengaan? Augustinus gaf eeuwen geleden al een antwoord op die vraag. Hij schreef over een dubbel hart: 'Als je naar het theater gaat, heb je dan een ander gezicht dan wanneer je naar de kerk gaat?' Een confronterende gewetensvraag! Daar hopen we volgende keer verder op in te gaan. ♦

► wordt vervolgd

► De identiteit van jongeren wordt door veel meer beïnvloeders gevormd dan vroeger.

Dagboeken uit drie eeuwen

A. Bel, Vlaardingen

“k Heb met dagboeken toch nooit veel opgehad; dan lees ik liever een preek van Comrie’. Dat schreef ds. G.H. Kersten in De Saambinder van 27 maart 1924 toen hij melding maakte van een dagboek dat bij uitgeverij Kok verschenen was. Pas in 1947 werd er in De Saambinder weer aandacht gegeven aan een dagboek, namelijk aan “Leer mij Uw paden”, van ds. E. van Meer.

Het lezen van een dagboek is nu heel gebruikelijk, er zijn er zelfs die dagelijks meer dan één dagboek lezen. Maar vroeger was dat heel anders. Er was eigenlijk maar heel weinig beschikbaar voor hen die graag een dagboek met Schriftuurlijk-bevindelijke inhoud lezen. “Korenaren uit den vollen oogst” van J.C. Philpot was een uitzondering. Van veel dagboeken moest gezegd worden wat ds. Kersten in 1924 schreef over “Lichtstralen op den Levensweg” van C.M.E. Kuyper: ‘Ik vind er geen voedsel in’. In deze maand kiezen velen weer een nieuw dagboek voor het komende jaar. We willen in dit artikel enkele ‘oude’ dagboeken noemen. Het gaat dan om de dagboeken van Philpot, Kohlbrugge, Luther en E. van Meer.

Philpot

“Korenaren uit den vollen oogst” van J.C. Philpot (1802-1869) is een dagboek dat steeds maar weer, jaar in, jaar uit, ter hand genomen werd door hen die graag een dagboek met een Schriftuurlijk-bevindelijke inhoud lezen. Het dagboek werd samengesteld door twee dochters van Philpot. Toen het in Engeland verschenen was, stuurde ds. J.K. Popham een exemplaar naar ds. P. Los Gz. in Leiden. Hij was daar predikant van de Gereformeerde Gemeente. Ook was hij hoofdredacteur van “De Vriend van oud en jong”. Ds. Los had met ds. Philpot gecorrespondeerd. Dat zal in

het Nederlands geweest zijn, want ds. Philpot kon goed overweg met de Nederlandse taal. Ds. Los heeft het dagboek toen laten vertalen. Talloze herdrukken heeft het boek beleefd.

Nogmaals Philpot

“Door Baca’s vallei” is ook een dagboek van Philpot. Ds. C. Smits was in 1948 op bezoek bij vrienden in Engeland, en zij lieten hem een dagboek van Philpot zien. Eerst dacht hij dat het om “Korenaren” ging, maar toen hij het boek doorbladerde, zag hij dat het een ander boek was. De inhoud sprak hem zeer aan, en zijn vriend D. Schot uit Tholen wilde het boek vertalen. ‘Deze 76-jarige grijsaard, nog groen en fris, heeft dit zijn voornemen tot een goed einde gebracht’. Schot had zich al jaren geleden verdienstelijk gemaakt met de vertaling van “Weldadigheden van een Verbonds-God” van John Warburton. Na de verschijning in 1951 is het dagboek diverse keren herdrukt. Enkele jaren geleden verscheen het in een nieuwe vertaling. Toen mevrouw J. Schipper-Baan in 2014 in Dirksland begraven werd, vertelde haar man ds. Schipper bij het graf dat er een aantal boeken waren die een bijzondere plaats in het leven van zijn vrouw hadden ingenomen. Een van de boeken die hij noemde was “Door Baca’s vallei”.

Kohlbrugge

"De gouden scepter toegereikt"

is een dagboek dat samengesteld werd uit de geschriften van dr. H.F. Kohlbrugge. Een mooie titel. De vrouw van uitgever J.P. van den Tol heeft die bedacht. Ze bemoeide zich niet zoveel met de uitgeverij, maar voor een titel werd zij altijd om advies gevraagd. Het boek verscheen in 1961 en is ook vaak herdrukt. Ds. H. Stolk, Hervormd predikant te Scheveningen, heeft het boek uit het Duits vertaald. Daarbij heeft hij grotendeels gebruikgemaakt van het dagboek "Quellwasser", dat samengesteld werd door Lic. Th. Stiasny.

Luther

"De boodschap des heils" is een dagboek van Luther. Ds. J.C. Verhoeff heeft het in 1864 vertaald. In 1981 verscheen een derde druk. Ds. L. Vroegindewij schreef in het Woord vooraf: 'De twee stukken Wet én Evangelie komt ge telkens in deze verzameling uit de werken van Luther tegen. Hij weet dat Gods kind elke dag zondigt en daarom elke dag nodig heeft om op de koperen slang van het Nieuwe Testament te zien, namelijk Christus. De noodzakelijkheid der

bevinding is geen ontdekking van de 'oude schrijvers'. Luther en Calvijn hebben het beiden goed geweten en goed geleerd'.

De tweede druk was in 1975 verschenen. Ds. K. de Gier schreef toen in De Saambinder: 'De prijs bedraagt f 29,50. Voor een dergelijk boek niet te hoog'. Toen in 1981 de derde druk verschenen was, schreef hij: 'De prijs is f 35,-, voor een dergelijk boek zeker niet te hoog'.

Ook dit dagboek is vaak herdrukt.

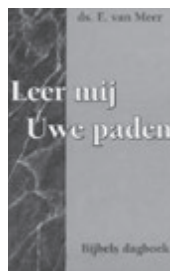
E. van Meer

"Leer mij Uw paden"

is een dagboek van ds. E. van Meer (1891-1954). Hij heeft nog een tweede dagboek geschreven: "Leer ons alzo onze dagen tellen".

Dat is een dagboek met kortere stukjes.

Egbert van Meer werd in 1915 predikant van de Hervormde Gemeente in 's-Gravenmoer. Daarna diende hij een drietal andere gemeenten. In 1930 werd hij predikant in Utrecht. Daar heeft een geestelijke verandering plaatsgevonden. Hij schreef hierover: 'Nadat ik reeds meer dan 25 jaren het predikambt had waargenomen, behaagde het de Heere in Zijn goedgunstigheid Zijn Woord aan mij te ontsluiten en mij levend te maken en ook de bevinding der vaders bevindelijk toe te passen aan mijn hart. (...) Mijn ogen gingen open

voor het werk van de Derde Persoon. De Heilige Geest verheerlijkt Christus voor en in het geloof aan de Borg en Middelaar verbonden. O, welk een verruiming, toen ik deze waarheid kreeg in te leven, en ook mocht gaan prediken'.

De geestelijke verandering van ds.

Van Meer kwam ook ter sprake in de consistorie van de Gereformeerde Gemeente in Utrecht, waar ds.

M. Heikoop predikant was. Een van de broeders maakte de opmerking: 'Hebben jullie ook gehoord dat er hier in de Hervormde Kerk een dominee bekeerd is?' Een andere broeder zette daar een vraagteken bij, maar ds. Heikoop vroeg aan die broeder: 'Heb je die dominee ook opgezocht?' 'Nee... nee...', was het antwoord. Toen zei ds. Heikoop: 'Ik ben er geweest.' De broeders waren erg nieuwsgierig. En toen zei ds. Heikoop: 'Ik had nog maar een paar woorden gehoord en toen wist ik het al. Ik twijfelde er niet aan dat het bij die man echt en waar was'. Het dagboek heeft bij velen een grote plaats gehad. Ook dit is een dagboek dat waard is om bij herhaling te lezen.

Een herderlijk advies

In 2021 recenseerde ds. A. Verschuure in De Saambinder een nieuw verschenen dagboek. In een PS noemde hij drie van de hierboven vermelde boeken: 'Mag ik nog een herderlijk advies geven voor een tweede dagboek dat u dagelijks kunt lezen? Denk eens aan de dagboeken van J.C. Philpot of van ds. E. van Meer'. ♦

1. Belangrijk in de praktijk
2. Goede opvatting van de Bijbel
3. Centrale plaats van Christus
4. **Wezen en bediening**
5. Betekenis van de Heilige Doop

Wezen en bediening

ds. G.W.S. Mulder, Ridderkerk

Er is iets opmerkelijks in het doopformulier. Na de uitleg van de Heilige Doop volgt een gebed. Daarin bidt de gemeente dat God dit kind genadig wil aanzien. Dan volgt na de doopsbediening een dankgebed. Daarin wordt gedankt dat God ons tot Zijn kinderen aangenomen heeft. Vindt mét de Heilige Doop dan meteen de wedergeboorte plaats?

Het is goed dat onze jongeren dit opmerken. En het is nodig dat wij over deze dingen spreken. Een goed zicht op de doop is nodig. Dan gaat het niet alleen om een goed begrip. Maar vooral: dragen we deze dingen op ons hart? Geven ze ons een biddend leven, dat de Heere ons moge leren en bekeren door Zijn Geest en Woord?

Gods kinderen belijden

We merken hier in het doopformulier hetzelfde kenmerk als van een belijdenisgeschrift, zoals de Heidelbergse Catechismus. Beide zijn gesteld in het ware geloof. Wie hieruit hoort lezen, hoort Gods kinderen spreken uit hun hart. In het formulier belijdt de Kerk (met een hoofdletter) wat ze op grond van Gods Woord bij de Heilige Doop mag geloven.

In het dankgebed staat niet dat een kind door de doop een kind van God wordt. Er staat dat de Heilige Doop het kind-zijn bezegelt en bekrachtigt. Door de Heilige Doop versterkt God het geloof van Zijn kinderen. Als ze het teken en zegel zien, mogen ze door het geloof de rijkdom en de zekerheid van Gods genade ervaren; voor

henzelf en voor hun nageslacht. Dat is reden tot hartelijke dankzegging.

Maar wat is de oorzaak dat iemand een kind van God wordt? Het dankformulier wijst dan op het bloed van Jezus Christus, Gods lieve Zoon. In de volgende zinnen wordt het woord verbond niet genoemd. Maar het gaat wel over de vervulling van alles wat de HEERE heeft beloofd. Daarom worden Adamskinderen tot kind van God aangenomen.

Doordringen tot de kern

Geldt dit voor alle gemeenteleden? Dit is een heel belangrijk moment. Namelijk dat we niet enkel op het uiterlijke afgaan. Ismaël en Izak zijn beiden besneden. Maar alleen Izak was een kind van God. Al zijn nakomelingen worden Israëlieten genoemd. Maar zij zijn het niet allemaal met hun hart. En daar gaat het nu juist om. Zo is er ook bij Gods verbond sprake van een uiterlijke en een innerlijke zijde. Wat wij bij de doop zien, is de bediening van het verbond. Waar het om gaat is het wezen van het verbond.

Om werkelijk te delen in Gods belofte,

moeten we wederom geboren worden. Het lijkt misschien aantrekkelijk om verbond en belofte algemeen te stellen. Dan hoort iedereen erbij, en dan is het maar of je het zelf ook gelooft. Maar let op. Zo wordt Gods verbond afhankelijk van de gelovige mens. Ds. G.H. Kersten heeft hiervoor ernstig gewaarschuwd. Hij noemde een dergelijke leer 'verbonds-ontzenuwend'. Vergelijk dat met het veronachtzamen van de kern. De kern van het verbond is nu juist dat de drie-enige God Zélf instaat voor de vervulling.

De vorige keer zagen we hoe de Heere wijst op Zijn eeuwig verbond. (Ezech. 16:60-63, Jer. 31:31-33). Dan gaat het niet meer om de plichten en gehoorzaamheid van het volk (uiterlijk, de bediening), maar om wat de Heere belooft en doet (innerlijk, het wezen). Alleen de uitverkorenen delen werkelijk in het verbond. Christus noemt hen de Zijnen. Want de Vader heeft ze in het verbond aan Hem gegeven. Christus zal geen van hen verliezen, maar ze allen leiden tot de zaligheid. Dit is het wezen van het verbond.

Heilige bediening

Wat is dan de bediening? Deze is uiterlijk; wat we horen en zien in de kerk. Maar als het wezen alleen voor Gods kinderen is, heeft de bediening dan wel zin? Jazeker! De bediening is de verkondiging van dit heerlijke heil. Naar Gods welbehagen gebruikt de Heilige Geest deze (uiterlijke) bediening om in verloren Adamskinderen Gods genade (innerlijk) te werken. Deze boodschap wordt persoonlijk en welmenend aan ons hart gelegd. 'Voorts is de belofte des Evangelies, dat een iegelijk, die in den gekruisigden Christus gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe; welke belofte aan alle volken en mensen, tot welke God naar Zijn welbehagen Zijn Evangelie zendt, zonder onderscheid moet verkondigd en voorgesteld worden, met bevel van bekering en geloof' (Dordtse leerregels hst., 2 par. 5). ♦

► wordt vervolgd

Onweerstaanbaar aangeraakt

*Levensrecht geloven in een
postchristelijke tijd*

Gerrit Immink

uitg. KokBoekencentrum; 336 pag., € 22,99.

De emeritus-hoogleraar Praktische Theologie en oud-rector van de Protestantse Theologische Universiteit Gerrit Immink probeert in dit boek aan te geven hoe we in de gure wind van de seculiere cultuur toch theologisch houvast en geestelijk perspectief kunnen vinden. In de eerste hoofdstukken gaat hij in op het innerlijke leven, op wie de mens is voor Gods aangezicht en hoe met name door de filosoof Friedrich Nietzsche de God-is-doodmentaliteit tot gevolg had dat de vensters op God beslagen raakten of bewust werden dichtgetimmerd.

Waar moeten we dan dat geestelijk perspectief zoeken? Wat geeft houvast? Nadat Immink is ingegaan op wat Augustinus (354-430) en Schleiermacher (1768-1834) in dit verband hebben geschreven, komt hij tot de conclusie dat de bevindelijk-gereformeerde en de ethisch-gereformeerde geloofstraditie antwoord geven op deze vragen. In hoofdstuk IV komt een aantal stemmen uit de bevindelijk-gereformeerde geloofstraditie

aan de orde. De auteur begint met Jean Taffin (1529-1602), om vervolgens in te gaan op een aantal Nadere Reformatoren als Willem Teellinck, Gijsbertus Voetius, Wilhelmus à Brakel en Wilhelmus Schortinghuis. Hoewel Immink concludeert dat het bevindelijk-gereformeerde geloofstype kennelijk moeite heeft om een goed evenwicht te bewaren tussen het voorwerp van het geloof en de persoonlijke toe-eigening, tussen de geloofskennis en de geloofsbevinding, schrijft hij met waardering over de genoemde oudvaders.

Ook de in de negentiende eeuw opgekomen ethisch gereformeerde geloofstraditie, waarin de aandacht voor de vermogens van de mens en de menselijke wil meer centraal komen te staan, beschrijft Immink en noemt dan namen als Chantepie de la Saussaye, J.H. Gunning, O. Noordmans en A.A. van Ruler. Het is mij niet echt duidelijk geworden waarom ook deze geloofstraditie, waar de onfeilbaarheid van de Schrift ter discussie werd gesteld, een antwoord zou geven op de vraag naar geestelijk perspectief.

ds. W. Silfhout, Veenendaal

Verder met Rome?

dr. H. Brons en dr. P. de Vries;

uitg. De Banier, 133 blz., € 14,95.

Rome heeft altijd de aandacht gehad in onze gemeenten. En wel in sterk afkeurende zin. Denk maar aan de catechismuspreken over de paapse mis. Ds. G.H. Kersten kon, ook in de politiek, fulmineren tegen de Rooms-Katholieke Kerk. Die zag hij als een groot gevaar. In zijn tijd was de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland een machtsfactor van betekenis. De groeiende invloed van Rome werd ook door anderen als hoogst bedenkelijk gezien.

Inmiddels zijn de tijden ingrijpend veranderd. Het roomse machtsblok is ingestort. De priesterroepingen zijn drastisch teruggelopen, evenals het kerkbezoek. Aan de lopende band moeten rooms-katholieke kerken gesloten worden. En velen die zich nog wel katholiek noemen, voelen zich niet meer gebonden aan de traditionele kerkleer. Tegelijkertijd zien we een toenadering van orthodoxe protestanten tot Rome. Men meent dat de kloof te overbruggen is. In hun boek "Verder met Rome?" willen dr. H. Brons en dr. P. de Vries de huidige

situatie analyseren. Dat is zeker waardevol. Er is het een en ander veranderd. Rome kan de vroegere leeruitspraken niet herroepen, wel herinterpreteren. Maar dat betekent niet altijd een verbetering.

Dr. De Vries wijst erop dat tegenwoordig heel nadrukkelijk wordt uitgegaan van de mogelijkheid om buiten het geloof in Christus zalig te worden. Men spreekt van anonieme christenen, die vanuit het licht der natuur onbewust Gods genade hebben aangenomen. Daarmee, zo concludeert hij terecht, is de kloof in feite groter geworden dan in de zestiende eeuw.

De antithetische houding die Rome vroeger kenmerkte heeft na het Tweede Vaticaans concilie plaats gemaakt voor een grotere openheid naar anderen, zo constateert ook dr. Brons. Men beklemtoont nu graag de overeenkomsten. Zo konden met lutherse theologen een gemeenschappelijke verklaring uitgeven over de rechtvaardiging, vanouds een kardinaal verschilpunt. Daar moeten we ons echter niet door laten misleiden.

C.S.L. Janse, Ugchelen

In de maandelijkse rubriek Kort en Bondig presenteren de verschillende bonden en verenigingen zich.

Bond van Zondagsscholen

VERBIND ZONDAGSSCHOOL EN HUISGODSDIENST

Op zondag na de kerkdienst gaan veel kinderen naar een zondagsschool. Ze luisteren naar een vertelling bij de Bijbel, zingen psalmen en zeggen Bijbelteksten op die thuis zijn geleerd. In dit uurtje mogen ze horen over Wie God is, wie de mens is, maar ook Wie Christus is. Horen van zonde en genade.

Daarna gaan de kinderen naar huis. Wat is het waardevol om samen met kinderen na te spreken over de Bijbelvertelling en ook om in de week die voorligt de psalm en de Bijbeltekst te leren die in het roosterboekje staan. Deze zijn gekoppeld aan de Bijbelse vertelling. Voor ouders kan dit ook een richtlijn zijn om huisgodsdienst vorm

te geven. Door het dagelijks leren en bespreken van de tekst en psalm kan het bij de kinderen beter beklijven. Om moeilijke woorden uit te leggen is er ondersteunend materiaal te gebruiken. Dit is te vinden op de website (bvzgg.nl). Ook heeft de Bond van Zondagsscholen de twee boekjes "Neig oor en hart" uitgegeven, waarin Bijbelse kernbegrippen op een eenvoudige wijze zijn uitgelegd. De box "Bijbelse Woordenschat", die de GBS heeft uitgegeven, is eveneens een geschikt middel om woorden uit de psalmen of teksten uit te leggen. Ouders kunnen de tekst en de psalm eventueel ergens opschrijven zodat de kinderen ze

dagelijks kunnen zien. Op de website bijbelsopvoeden.nl zijn de teksten met gebarenondersteuning te vinden en psalmverzen met synoniemen/uitleg. Psalmen en Bijbelteksten aanleren, vraagt tijd en discipline. Het is het meer dan waard. Wat in de hoofden van de kinderen zit, kan de Heere overal en in welke omstandigheden ook gebruiken om in de harten van de kinderen onderwijs te geven. Om Zijn genade te werken tot eer van Zijn grote Naam en tot zaligheid van hun ziel. ♦

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

te Bodegraven,
ds. J.B. Huisman te Ede;
te Oostkapelle,
ds. P.J. de Raaf te Boskoop;
te Oudemirdum,
ds. S. Maljaars te 's-Gravenpolder;
te Sheboygan (Wisconsin, VS),
ds. M.T. Al-Chalabi te Hilversum;
te Terneuzen,
ds. A.J. de Waard te Urk;
te Westkapelle,
ds. S.W. Janse te Rijssen-Zuid;
te Wolphaartsdijk,
ds. G. van Manen te Elspeet.
te Zeist,
ds. W. Harinck te Utrecht

BEDANKT

voor Goudswaard,
ds. D. de Wit te Kesteren;
voor Sunnyside (Washington, VS),
ds. J.R. Slingerland te Corsica
(South Dakota, VS).

SITUATIE GEREFORMEERDE GEMEENTE TRICHT-GELDERMALSEN

In de achterliggende maanden zijn er spanningen ontstaan in de kerkenraad van de gemeente Tricht-Geldermalsen. In verband hiermee heeft de kerkenraad de classis Utrecht om advies gevraagd. De classis heeft toen ds. W. Silfhout bereid gevonden de vergaderingen van de kerkenraad tijdelijk voor te zitten, en te werken aan herstel van het vertrouwen binnen de kerkenraad. Helaas zag ds. Silfhout zich begin november genoodzaakt zijn opdracht terug te geven, omdat een onwerkbaar situatie was ontstaan. Op advies van het College van Visitatoren van de classis heeft de kerkenraad op 15 november besloten collectief af te treden. De classis Utrecht heeft dit kerkenraadsbesluit op 21 november erkend als een wettig besluit.

De classis heeft daarop de verantwoordelijkheid voor de gemeente tijdelijk overgenomen, zoals is aangegeven

in artikel 39 van de Dordtse Kerkorde. Er zijn hiervoor deputaten ex artikel 39 DKO benoemd, die de opdracht hebben te doen wat normaal gesproken des kerkenraads is. In de komende periode zal ds. A.A. Brugge niet voorgaan in de gemeente Tricht-Geldermalsen. Dit alles is de gemeente op vrijdag 28 november op een hiervoor belegde gemeenteavond meegedeeld. De classis Utrecht betreurt de gang van zaken, en wil de gemeente Tricht-Geldermalsen, de predikant, de afgetreden kerkenraadsleden en deputaten ex artikel 39 DKO van harte in uw voorbede aanbevelen.

Namens de classis Utrecht,
A.A. Gorter, scriba

VERDRIET FAMILIE DS. A. VERMEIJ

Dinsdagavond 18 november j.l. werd de oudste zoon (48) van onze geliefde broeder en emerituspredikant ds. A. Vermeij en zijn vrouw uit het leven weggerukt. Door nog onbekende

oorzaak raakte zijn auto in Duitsland van de weg en werd het voor hem eeuwigheid. Wie zou de diepe smart kunnen peilen van de nabestaanden bij het ontvangen van dit bericht? De God van alle genade sterke en ondersteunen allen. We wensen bijzonder onze

oude broeder en zijn vrouw de woorden toe uit Psalm 94 vers 8 (berijmd): 'De HEER' zal, in dit moeilijk leven, Zijn volk en erfdeel nooit begeven'.

Redactie De Saambinder

VOOR ALLE IN DIT NUMMER GENOEMDE
TOEKOMSTIGE DATA GELDT:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Berichten

OPENING ONTMOETINGSHUIS APELDOORN

Op zaterdag 13 december wordt in Apeldoorn Ontmoetingshuis De Bron geopend. De Bron (Asselsestraat 37a) is een initiatief van de Gereformeerde Gemeente te Apeldoorn ten behoeve van haar evangelisatieactiviteiten. Ds. R.A.M. Visser verricht om 11.00 uur de opening, waarna er tot 16.00 uur Open dag zal zijn. Meer informatie op www.ontmoetingshuisapeldoorn.nl

JONGERENAVOND IN MIDDELHARNIS

Op vrijdag 12 december (19.30 uur) is er een regionale jongerenavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Middelharnis. Ds. C. Sonneveld spreekt over 'Werken aan je zaligheid – kan dat?' Na de pauze volgt de vragenbeantwoording. Jongeren en belangstellenden zijn hartelijk welkom.

LEZINGEN HELPENDE HANDEN

Bij Helpende Handen delen we graag verhalen uit het leven van mensen die extra ondersteuning nodig hebben. Daarom verzorgen we lezingen en presentaties binnen gemeenten, verenigingen en organisaties. Elke lezing biedt praktische handvatten om mensen in kwetsbare situaties én hun omgeving betrokken en liefdevol te

ondersteunen. Kijk voor meer informatie op www.helpendehanden.nl/ lezingen, tel 0348-489970.

MANNENGROEP SEKSUALITEIT

Worstel je met je gedrag rondom seksualiteit? Eind januari start Stichting De Vluchtheuvel een mannengroep seksualiteit en identiteit in Dordrecht. Lees meer op stichtingdevluchtheuvel.nl/ mannengroep en meld je aan.

VERKOPING NUNSPEET

Vrouwenvereniging Martha te Nunspeet houdt op zaterdag 6 december (9.30-14.30 uur) een verkoping waarvan de opbrengst is voor zending en evangelisatie. Ds. A. Schot verricht om 9 uur de opening. Locatie: kerk Geref. Gemeente, hoek Brinkersweg/Aarweg.

ZANGAVONDEN

Apeldoorn - Kerk Geref. Gemeente, vr. 12 dec., 19.30 uur, gem. koor Bel Canto, jeugdkoor Met Hart en Stem, gem. koor Adoraim.

Beekbergen - Kerk Geref. Gemeente, vr. 12 dec., 19.30 uur, gem. koor Yehuda o.l.v. Arjan van 't Zelfde, jeugdkoor Het Kleinood o.l.v. Willemijn Stufken m.m.v. instrumentalisten; ds. A. Schreuder houdt een meditatie en vertelt over de Theologische School; collecte voor

Theologische School.

Breda - Laurentiuskerk wijk Ginneken, Duivelsbruglaan 1, zat. 13 dec., 19.30 uur, kerstzangavond van inloopcentrum De Lichtboei. Meer informatie: www.inloopdelichtboei.nl/kerst2025

Ede - Petrakerk, Lunterseweg 25, vr. 12 dec., 20.00 uur, gem. koor Sela, Bert Roest, orgel; lector ouderling A.M. Hoogendoorn.

Middelharnis - Herv. kerk, vr. 12 dec., 19.30 uur, jongerenkoor Loïs, Delta mannenensemble, Willem den Boer, orgel, Tenira Sturm, soliste; spreker: G. van der Jagt, jeugdwerkadviser; kaarten via website Peter Wildeman; collecte voor JBG.

Nieuwdorp - Pniëlkerk, Havenweg 26, zat. 6 dec., 19.30 uur, Zeeuws panfluitensemble Muzica, jeugdkoor Jong Zanglust en projectkoor Nieuwdorp; collecte voor de Pniëlkerk.

Scherpenisse - Kerk Geref. Gemeente, zat. 13 dec., 19.30 uur, psalmzangavond, leiding ds. M. Blok, Bart Kruithof, orgel m.m.v. bovenstemgroep; collecte voor deputaatschap Israël.

Veenendaal - Adventkerk, Vijftien Morgen 51, zat. 13 dec., 19.30 uur, gem. koor Met Hart en Stem, tienerkoor Jedidjah, kinderkoor De Kleine Harp, jeugdensemble Intermezzo, Bert Roest, orgel, Lucas de Heer, piano.

Kerkdiensten

ZONDAG 7 DECEMBER 2025

Aagtekerke 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Aalst** 14.30 uur ds. J. Beens; **Alblasserdam** 9.30 uur ds. H.J.

Agteresch en 15.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Alphen aan den Rijn** 14.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Amsterdam** 10.00 en 18.00 uur stud. A.M.C. Westeneng;

Apeldoorn 10.00 en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Arnhem** 18.30 uur ds. B. Labee; **Barendrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. M. Joosse; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG

Barneveld-Zuid) 8.30 en 14.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Barneveld-Zuid** 11.00 en 19.00 uur ds. J. van Laar; **Beekbergen** 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; **Benthuizen** 9.30 en 18.00 uur ds. G. Clements; **Berkenwoude** 10.00 en 19.00 uur ds. M.L. Dekker; **Bodegraven** 19.15 uur ds. W.A. Zondag; **Borssele** 9.30 en 18.00 uur ds. W. de Jong; **Boskoop** 9.30 en 16.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Brakel** 15.30 uur ds. H.J. Agteresch; **Capelle aan den IJssel-Middelwatering** 12.00 en 19.00 uur ds. H. van der Heiden; **Capelle aan den IJssel-West** 16.00 uur ds. C. Hogchem; **De Valk-Wekerom** 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; **Delft** 19.00 uur ds. G.J. Baan; **Den Haag-Scheveningen** 19.00 uur ds. J. Kroon; **Den Helder** 17.00 uur ds. G. Heijkamp; **Deventer** 18.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Dinteloord** 14.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Dirksland** 10.00 en 18.00 uur stud. W. van Ee; **Doetinchem** 9.30 en 16.30 uur ds. P.G. Heijkamp; **Dordrecht** 16.30 uur ds. W.A. Zondag; **Ede** 9.30 uur (H.D.) ds. J.B. Huisman en 16.00 uur ds. B. Labee; **Eindhoven** 16.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Elspeet** 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; **Emmeloord** 15.00 uur ds. K. Boeder; **Enschede** 17.30 uur stud. B.J. Meulmeester; **Enter** 9.30 en 15.00 uur stud. B.J. Meulmeester; **Ermelo** 9.30 en 18.30 uur ds. K. Boeder; **Goes** 18.00 uur ds. G.J.N. Moens; **Gorinchem** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; **Gouda** 9.30 uur ds. W.A. Zondag en 18.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Goudswaard** 14.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **'s-Gravenpolder** 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; **'s-Gravenzande** 15.30 uur ds. J.B. Zippro; **Hardinxveld-Giessendam** 9.30 (H.D.) en 18.00 uur ds. J.C. Kriekaart; **Hendrik-Ido-Ambacht** 10.00 (H.D.) en 16.30 uur ds. M.H. Schot; **Hilversum** 10.00 en 17.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Hoofddorp** 18.30 uur ds. P. Mulder; **Hoogeveen** 9.30 en 15.30 uur stud. H.R. Keurhorst; **Houten** 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 18.30 uur ds. W. Harinck; **Kampen** 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; **Kamperland** 14.30 uur ds. L. van der Kuil; **Kapelle-Biezelinghe** 10.00 uur ds. C. Harinck en 15.00 uur ds. P.C. Vlot; **Katwijk aan Zee** 10.00 en 17.00 uur ds. A. Verschuure; **Kesteren** 12.30 en 18.30 uur ds. D. de Wit; **Kootwijkerbroek** 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; **Krabbendijke** 9.30 en 18.00 uur ds. P.C. Vlot; **Krimpen aan den IJssel** 9.30 en 16.30 uur ds. J.J. Hoogerbrug; **Kruiningen** 9.30 (H.D.) en

18.00 uur ds. G. Hoogerland en 14.00 uur ds. S. Maljaars; **Leerdam** 10.00 en 18.00 uur ds. M.G. van Middendorp; **Leiderdorp** 10.00 en 16.00 uur ds. P. Mulder; **Lelystad** 15.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Lisse** 10.00 en 16.00 uur ds. J. Kroon; **Marknesse** 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden; **Meeuwen** 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. E. Bakker; **Meliskerke** 9.30 en 14.30 uur ds. A.E. Brijder; **Melissant** 10.00 en 18.00 uur stud. K.L. Blok; **Middelburg-Centrum** 14.00 uur ds. A.P. Baaijens en 18.30 uur ds. M. Karens; **Middelburg-Zuid** 9.30 en 16.00 uur ds. M. Boersma; **Mijdrecht** 18.30 uur ds. W. Visscher; **Moerkapelle** 9.30 en 18.30 uur ds. H. Brons; **Nieuw-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. H.A. van Zetten; **Nieuwdorp** 9.30 en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse en 14.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Nieuwer Ter Aa** 19.00 uur ds. J.B. Huisman; **Nijkerk** 9.30 en 18.30 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Nisse** 9.30 en 14.30 uur ds. G.J.N. Moens; **Nunspeet** 9.30 en 15.30 uur (H.D.) ds. A. Schot; **Oostburg** 10.00 en 18.00 uur stud. L.J. van den Berge; **Oosterland** 18.30 uur ds. A.E. Brijder; **Oostvoorne** 14.30 uur stud. K.L. Blok; **Opheusden** 9.30 en 16.00 uur ds. W. Mouw; **Oppendoes** 10.00 uur ds. G. Heijkamp; **Oud-Beijerland** 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Ouddorp** 19.00 uur ds. M.H. Schot; **Oude-Tonge** 10.00 uur ds. J.J. Tanis; **Poederloijen** 9.30 en 18.30 uur ds. C. Sonneveld; **Poortugaal** 18.30 uur ds. M. Joosse; **Poortvliet** 18.30 uur ds. J.J. Tanis; **Puttershoek** 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; **Rhenen** 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; **Ridderkerk-Slikkerveer** 9.30 en 16.00 uur ds. G.J. van Aalst; **Rijssen-Noord** 9.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; **Rijssen-West** 9.30 en 18.30 uur ds. P.D. den Haan; **Rijssen-Zuid** 9.30 uur ds. J. Janse en 18.30 uur ds. S.W. Janse; **Rilland-Bath** 14.00 uur ds. G.J. Baan; **Rotterdam-Alexanderpolder** 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; **Rotterdam-Centrum** 14.30 uur ds. R.T. Michielse; **Rotterdam-IJsselmonde** 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. J.M.D. de Heer; **Rotterdam-Zuidwijk** 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; **Scherpenisse** 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; **Scherpenzeel** 10.00 en 18.30 uur ds. J. Beens; **Sint Annaland** 9.30 uur ds. J. de Kok; **Sliedrecht** 9.30 en 17.00 uur ds. R.T. Michielse; **Soest** 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. W. Visscher; **Spijkernisse** 9.30 uur ds. G.W.S. Mulder en 14.15 uur ds.

J.M. Evers; **Sprang-Capelle** 16.00 uur ds. C. Sonneveld; **Stolwijk** 10.00 en 19.00 uur ds. C. Hogchem; **Terneuzen** 10.00 en 15.30 uur ds. M. Karens; **Terwolde-De Vecht** 9.30 uur ds. S.W. Janse en 14.30 uur (H.D.) ds. J. Janse; **Tholen** 10.00 en 18.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Tricht-Geldermalsen** 10.00 en 18.30 uur ds. A.A. Brugge; **Uddel** 10.00 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; **Urk** 10.00 en 17.00 uur ds. A.J. de Waard; **Utrecht** 10.00 en 16.00 uur ds. W. Harinck; **Veenendaal** 9.30 uur (H.D.) ds. B. Labee en 16.30 uur ds. J.B. Huisman; **Vlaardingen** 10.00 en 16.30 uur ds. J.M. Evers; **Vlissingen** 18.30 uur ds. M. Boersma; **Waarde** 9.30 en 18.00 uur ds. L. van der Kuil; **Waardenburg** 18.30 uur ds. W. Mouw; **Wageningen** 9.30 uur ds. D. de Wit en 15.00 uur ds. F. Mulder; **Werkendam** 13.00 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch en 19.00 uur ds. G.W.S. Mulder; **Westkapelle** 9.30 en 14.00 uur stud. D. de Jong; **Westzaan** 15.30 uur stud. A.M.C. Westeneng; **Wierden-Aadorp** 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; **Woerden** 10.00 en 18.30 uur ds. J. IJsselstein; **Yerseke** 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; **Zeist** 15.00 uur ds. H. Brons; **Zoetermeer** 10.00 en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; **Zwijndrecht** 9.30 en 16.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; **Zwolle** 19.00 uur ds. A. Schot.

DINSDAG 9 DECEMBER 2025

Dinteloord 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer; **Dirksland** 19.30 uur ds. A.P. Baaijens; **Ede** 19.30 uur ds. J.B. Huisman; **Marknesse** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Oosterland** 19.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; **Terwolde-De Vecht** 19.30 uur ds. J. Janse; **Tholen** 19.30 uur (Tijdrede) ds. W.J. Karels.

WOENSDAG 10 DECEMBER 2025

Amersfoort 19.30 uur ds. W. Visscher; **Beekbergen** 19.30 uur ds. A. Schreuder; **Capelle aan den IJssel-West** 19.45 uur ds. B.J. van Boven; **Elspeet** 19.30 uur ds. G. van Manen; **Gouda** 19.30 uur ds. A. Verschuure; **Goudswaard** 19.30 uur ds. K. Boeder; **Leiderdorp** 19.30 uur ds. P. Mulder; **Lisse** 19.45 uur ds. J. Kroon; **Meeuwen** 19.30 uur ds. J.C. Kriekaart; **Meliskerke** 19.30 uur ds. A.E. Brijder; **Middelharnis** 19.30 uur ds. H. Hofman; **Nisse** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburch; **Ooltgensplaat** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Oosterend (Texel)** 19.00 uur ds. G.P. van Nieuw Amerongen; **Rijssen-Noord** 19.30 uur ds. A.T. Huijser; **Scherpenzeel** 19.30

uur ds. J. Beens; **Woerden** 19.30 uur ds. J. IJsselstein; **Zeist** 19.30 uur ds. D. de Wit.

DONDERDAG 11 DECEMBER 2025

Alblasserdam 19.30 uur ds. L. van der Kuijl; **Boskoop** 19.30 uur ds. P.J. de Raaf; **Barneveld-Centrum** (locatie: GG Barneveld-Zuid) 19.30 uur (voor de zending) ds. M.G. van Middendorp; **Hendrik-Ido-Ambacht** 19.30 uur ds. M.H. Schot; **Houten** 19.45 uur ds. C.G. Vreugdenhil; **Kortgene** 14.00 uur (huw. bev.) ds. P.C. Vlot; **Naaldwijk** 19.45 uur

ds. A. Schot; **Nieuwer Ter Aa** 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; **Ouddorp** 19.30 uur ds. M. Joosse; **Ridderkerk-Slikkerveer** 19.30 uur ds. C. van Ruitenburg.

VRIJDAG 12 DECEMBER 2025

's-Gravensande 19.30 uur (Aangepaste dienst) ds. G.J. van Aalst; **Rijssen-West** 15.00 uur (huw. bev.) ds. P.D. den Haan.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 7 DECEMBER 2025

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2) 9.30 uur; **Amsterdam** (Looiersgracht 70)

10.30 en 16.30 uur (Bijbeluur) evang. J. Krijgsman; **Breda** (Vriesdongen 1) 10.30 uur; **Emmen** (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. S.R. van Klinken; **Leeuwarden** (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 12.00 uur (Bijbeluur) evang. S. de Visser en 16.00 uur; **Merksem** (Jaak de Boeckstraat 21-23) 10.00 en 16.30 uur evang. A. van Setten; **Rotterdam** (Gouwstraat 36b) 14.00 uur evang. M. Rozema; **Scheveningen** (Keizerstraat 177) 14.30 uur evang. M. van Velden; **Tilburg** (Offenbachstraat 105) 10.00 en 16.00 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Advertenties

In de hope des eeuwigen levens is heengegaan onze oud-ambtsbroeder

M.W. van Zeijl

op de leeftijd van 83 jaar.

Met de liefde van zijn hart en in getrouwheid heeft hij de gemeente mogen dienen van 1994 tot 2014 als diaken. De Heere ondersteune zijn vrouw, kinderen, klein- en achterkleinkinderen in hun verdriet.

Namens de kerkenraad van de
Gereformeerde Gemeente te Enschede,
J. Arends, preses
J.W. Quist, scriba

Enschede, 26 november 2025

*Zo iemand Mij dient, die volge Mij; en waar Ik ben, aldaar zal ook
Mijn dienaar zijn. En zo iemand Mij dient, de Vader zal hem eren.
Joh. 12:26*

Met ontroering heeft de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente Apeldoorn kennisgenomen van het overlijden van zijn oud-ambtsbroeder

Klaas Jans

in de leeftijd van 99 jaar.

Gedurende de periode van 1968 tot 1996 heeft hij met de liefde van zijn hart en in alle getrouwheid de gemeente mogen dienen in het ambt van diaken. De Heere gedenke zijn kinderen en (achter)kleinkinderen, alsook alle andere achtergebleven betrekkingen in dit verlies en heilige deze roepstem aan onze harten.

Namens de kerkenraad,
Ds. R.A.M. Visser, preses
M.J. den Haan, scriba

24 november 2025

Als achterom kijken pijn doet
en vooruit kijken zorgen geeft...

Somber
Verdriet
Vragen en twijfels
Opvoeding
Relatie

*Je heeft het
niet alleen
te doen.*

www.coachpraktijk-Eigenwijs.nl
06-15604697
Westmaas - Elspeet

Hoeflon groeit, groei jij mee?
We zoeken een **Meewerkend Voorman** die meewerkt én het team ondersteunt op de assemblagelij, een **Junior Product Manager** die marktbehoeften vertaalt naar slimme productontwikkeling, een **HR-adviseur** die onze collega's en organisatie laat groeien en een **Area Sales Manager** die ons internationale dealernetwerk versterkt en nieuwe marktkansen benut. Kijk voor meer vacatures en bij interesse op werkenbijhoeflon.com

(Her)start jouw carrière in de zorg!

Ontdek de mogelijkheden en neem contact op

Ga in gesprek over de diverse openstaande functies of over het maken van een (her)start via De Schutse Academie. Of solliciteer meteen.

Neem contact op met onze recruiter Mirjam via werkenbij@deschutse.nl of telefonisch via 06- 39 36 75 89.

Scan voor meer info.

Wonen zoals bij u past - ontdek
het tijdens de pre-sale!

Van harte welkom!

Lindehove

MOERKAPELLE

D.V. dinsdag 16 december

inloop tussen 11.00 en 20.00 uur

Landgoed Land van Belofte

Navigatieadres:

Herenweg 55, Moerkapelle via Dorpstraat

We nodigen u van harte uit voor de exclusieve pre-sale
van het project Lindehove!

Het nieuwe appartementencomplex met riante woningen
naast onze woonzorglocatie Beth-San. Tijdens dit
inloophmoment krijgt u de kans om de impressies en
plattegronden van de koop- en huurwoningen te bekijken.

Ook kunt u tijdens dit moment uw vragen stellen en uw
voorkeuren doorgeven.

Om iedereen goed te
woord te kunnen staan,
werken we met tijdsblokken.
Reserveer daarom vooraf uw
bezoekmoment.

www.lindehove.nl

onderdeel van

Cedrah
Wonen - Zorg - Ontwikkelen

Come teach in Canada!

Neriah Christian School in Calgary, Alberta, is looking to fill a unique opportunity for a full time teacher to join our small school. While all applications are welcome, we are most in need of a teacher for our older students in upper-middle school and high school. We are seeking an organized individual, that is willing to learn and is a team player. Applicant must be flexible and open to transitioning between grade levels over a school day. Successful candidate will report directly to the current teacher/principal. Applicants must be a member of the Netherlands Reformed Congregations or a closely related denomination. Temporary work-experience openings are also available for teacher trainees. Support for moving costs are negotiable.

Do you want more information or ready to apply? Please contact us.

Darlene Dekker

Principal

☎ 001-587-317-6805

✉ darlene.dekker@neriahcs.ca

Daniel Visser

School board president

☎ 001-403-554-1097

✉ daniel.visser@neriahcs.ca

Neriah
Christian School

100 % online behandeltraject mogelijk

Vast in een

Pornoverslaving?

Mediorah helpt je weer grip te krijgen
zet de eerste stap naar herstel en
neem contact op!

www.mediorah.nl

**Bureau
Mark.**

Psychosociaal therapeut
mark@bureauamark.nl

+31 (0)6 53 29 69 57
bureauamark.nl

Certificering

AB

STRESSNONRUSTDEBAAS.NL
Albert van den Berge

Je hoofd nooit stil? Vast in angst,
stress en onrust? Doorbreek die
cirkel met De Ontspanformule!

✓ Gratis online training
✓ Eerste stap naar rust
en ontspanning

Gun jezelf die rust.
Start nu!

tel. 06-25081102

Nieuwe en actuele uitgaven

GESCHENKBOEKJES

Geb. 160 pag.
16,90

A. Bel **Hij was het Die mijn heil bewerkte**

Veertig verhalen waarin iets wordt weergegeven uit het leven van Gods kinderen.

Met bekende en minder bekende namen: ds. F. Mallan, Chrisje Coeland, ds. P. Zandt, Kees van Steenwijk, ds. D.C. Overduin, e.a..

Geb. 450 pag.
39,50

Ds. B.J. van Boven **Een getrouw Hogepriester**

De hogepriester in heilsfeiten verklaard. Van Advent tot Pinksteren.

Telkens wordt gewezen op de noodzakelijkheid én de mogelijkheid om de getrouwe Hogepriester te leren kennen tot zaligheid. (21 preken)

Geb. 140 pag.
15,90

Ds. J.J. Hoogerburg **Naäman**

Ons ten voorbeeld gesteld
In 7 overdenkingen worden de kwaal-, de reis-, de toern-, de doop- en de God van Naäman beschreven. In contrast daarmee de zonde van Gehazi. En ten slotte volgt de les van Christus.

Geb. 95 pag.
13,90

Ds. J.J. Hoogerburg **Getrouwe Herder, breng ons weer**

De rode draad in deze drie overdenkingen is de adventsboodschap die de Heere openbaarde in het boek van de profeet Micha.

Geb. 135 pag.
14,90

Ds. G. Beens **Mijn knecht Job**

28 meditaties over het leven van Job

Wat is de sleutel van het boek Job? Hoe bekend is dit gedeelte uit de Bijbel? In 28 meditaties wordt het leven van de lijder uit het Oude Testament nagegaan. Er ligt veel onderwijs in!

verkrijgbaar bij de boekhandel

Welkom in onze winkel,
of bezoek onze webshop gebrkoster.nl

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

je bent welkom

Als thuis even niet meer gaat

Het kan je gebeuren. De spanningen lopen thuis – om welke reden dan ook – hoog op. Zó hoog, dat je uit huis moet. Maar... waar ga je dan heen?

Stichting Op Doorreis biedt een tijdelijk warm thuis aan christelijke jongeren en volwassenen.

Gasthuizen in Barneveld en Scherpenzeel

- Zonder indicatie welkom
- Opvang in een landelijke omgeving
- Gastvrijheid in eigen sfeer

Bel of mail en
check meteen of
er plek is voor jou.

085 - 400 8686 stichtingopdoorreis.nl

op
doorreis

EEN KIJKJE IN DE 'KEUKEN' VAN DE PREDIKANT DEEL 1 EN 2

Gesprekken met predikanten over diverse aspecten van de prediking, zoals: Hoe komt een dominee aan de tekst voor de preek, toelevan naar de zondag en feedback op de verkondiging. Deel 1 met o.a. de predikanten J.M.D. de Heer, A.T. Huijsen en J. Schipper, deel 2 met o.a. de predikanten J.B. Huisman, P. Mulder, C. van Ruitenburch en A. Schot. Resp. € 19,95 en € 22,50

Verwachten wij die grote dag?!

Bezinning op de christelijke toekomstverwachting met bijdragen van o.a. de predikanten E. Hakvoort, W. Harinck, C.J. Meeuse en J. van Rijswijk. € 22,50

Waar de liefde woont, 10 vraag-gesprekken rond gezin, kerk en school. Met o.a. ds. A.A. Brugge (huisgodsdienst), ds. G.W.S. Mulder (catechese), ds. D.W. Tuinier (de doopbelofte). € 5,-

Bestellen: Adriaan van Belzen
0342-785530 / belzen@filternet.nl

Vit. C kauwtablet van NeoLife:

een gezond snoepje voor kinderen en volwassenen! Ideaal als zuigtablet bij een zere keel. December-aanbieding
Kommie 0634826766
www.naturalhealthproducts.nl

AMSTERDAM WESTERKERK

D.V. ZATERDAG 13 DECEMBER

16.00 u. / Toegang gratis! - 15.15 u. Deuren open
Kerstconcert met Crescendo o.l.v. Louwe Kramer
Orgel: Pieter Heykoop - Med. Ds. A.A. Egas
Met prachtige samenzang!
Voor slechts € 6,- parkeren: kijk op: pieterheykoop.nl

Zakelijke en Familie Mediation vanuit een christelijke achtergrond

Bel 0318-250105 of mail naar
info@vanweelden-mediation.nl
Wij zijn gevestigd in het midden van NL.

Te koop: voormalige kerk van de Oud Gereformeerde Gemeente in Nederland.

Dit karakteristieke rijksmonument, gelegen in de historische binnenstad, deed jarenlang dienst als kerk én woning.

Met een indrukwekkende inhoud van **1.167 m³** biedt het pand unieke mogelijkheden voor herbestemming of stijlvol wonen.

 Muurhuizen 53, Amersfoort

altijd actief

Meer informatie of een bezichtiging?

Neem contact op met
Jan Westeneng van
Makelaarskantoor
Westeneng te Barneveld.

Tel. 06-51519541

Het Dirkslands Mannenkoor, al ruim 40 jaar het grootste mannenkoor van Goeree-Overflakkee, met enthousiaste leden van binnen en buiten het eiland.

Wij zijn op zoek naar een gedreven, inspirerende en muzikaal bekwame

DIRIGENT

We repeteren 2-wekelijks op de woensdag in de Ger. Gem. te Dirksland met diverse uitvoeringen in de ruime regio.

Reacties naar M. Wagenaar:
secretariaat@dirkslandsmannenkoor.nl
binnen 2 weken na publicatie. Meer info:
www.dirkslandsmannenkoor.nl

NAJAARSBIJEENKOMST

D.V. 12 december 2025

Spreker: ds. J.M.D. de Heer
Predikant van de Gereformeerde Gemeente Rotterdam-IJsselmonde. Hij heeft onderzoek gedaan naar de invloed van de evangelische beweging binnen de reformatorische kerken.

Thema: 'Hoe leggen we de Schrift uit in relatie tot onze tijd?'

Locatie: Kerkgebouw GGiN,
De Hoeksteen te Barneveld
Inloop 19.15 uur | Aanvang: 19.30 uur
Iedereen hartelijk welkom

Komt u
bij ons
werken?

**Ds. J. Fraanjeschool
De Vesting**

In verband met het
zwangerschapsverlof van een van onze
collega's zijn wij op zoek naar een:

Leerkracht groep 3

Tot aan de zomervakantie voor 4 dagen
Lio-stagiairs worden ook uitgenodigd om te
solliciteren!

Invalleerkrachten

Interesse? Neem dan contact op met
dhr. R van Wamel voor meer informatie:
06-40607473 / rvanwamel@fraanjeschool.nl
Kijk op www.fraanjeschool.nl of kom langs in Barneveld!

Vergaderen op een sfeervolle en rustige
locatie nabij Rotterdam? Welkom in
De Veldschuur!
Vraag vrijblijvend een offerte aan via
info@develdschuur.com of bel
06 2205 0396.

Leven met autisme?

TAMIM
HELPEN - COACHING - TRAINING
www.tamim.nu

Bekijk onze
**KERST
MATERIALEN**

 EVGG

evgg.nl/kerst

Boek jouw ideale vakantie!
www.diskoffer.nl
vakanties met zondagsrust

Houtsnijwerk.nl
Uw trouwtekst in hout uitgesneden?
Tel. 0418-551383
www.houtsnijwerk.nl

Lotgenotenbijeenkomst voor omstanders van seksueel misbruikslachtoffers
Wanneer: woensdag 10 december 2025
Tijdstip: 19:45 uur
Waar: Het Hooge Huis,
Zwanenburgseweg 8, Ouwerkerk (Zld)
Aanmelden op: www.geschondenparels.nl

Mag ik u wat vragen?

DE HOEKSTEEN
christelijk ontmoetingscentrum voor de wijk

Zo begint vaak een gesprek bij het evangelisatiewerk in Leidsche Rijn - Utrecht.

Verbinding zoeken met de ander opdat we op **de grote Ander** mogen wijzen.

Dat willen we nog beter gaan doen: We gaan verbouwen - uitbreiden, zodat meer activiteiten verricht kunnen worden. Daarom de vraag aan u:

Draagt u uw steentje bij?

U kunt uw gewaardeerde gift overmaken via de QR code, of op:

IBAN NL73 RABO 0339 2395 57 Gaarne vermelden: **Project Hoeksteen**

Voor alle info: <https://www.hoeksteen-leidscherijn.nl/draag-uw-steentje-bij/>

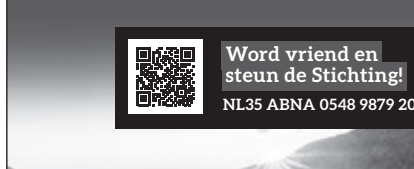
HARKES
Begraffenissen
harkesbegraffenissen.nl
0172 - 21 21 22
WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFFENISSEN

ANDANTE
-orgelcentrum-
Uw dealer van
Johannus Monarke Content Domus Viscount Mixtuur
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Help!
Het gaat niet goed in het land van Luther

 Stichting Vrienden van Heidelberg en Dordrecht

Meer informatie? → www.svvhed.org

Casa Familia
VOORTHUIZEN
Beleef de Veluwe
Boek nu uw zomervakantie!

- Kleinschalig, ruim opgezet chaletpark
- Recreatieteam in het hoogseizoen
- Binnen- en buitenzwembad
- Op de Veluwe

We verwelkomen u graag!
Kijk op — of bel naar —
casafamilia.nl 0342-478380

bijzondere noden
handen van de kerk

Diaconale hulp
in de Dominicaanse Republiek
namens de Gereformeerde Gemeenten

Helpt u ook mee?
Doneer met de QR-code
of via NL52 INGB 0000 3074 47
o.v.v. Dominicaanse Republiek

STEUN EEN EVANGELIST

"Want de liefde van Christus dringt ons." De druk is groot, maar de oogst ook. Help het Woord doorgeven in Azië.

Bonisa

Project 2025-11

Voor € 25,- kunnen we een evangelist samen een week lang ondersteunen.

Doneer veilig en eenvoudig

via BONISA.NL
of op rekening: NL29RABO
0336 554613

Verschenen! Veel gevraagd prekenboek over vrouwen uit de Bijbel: 'De helft is mij niet aangezegd', Ds. E. Venema. In bkh en via www.ramshoorn.nl

Ook 's winters welkom in onze **B&B in Elspeet!** Rust en ruimte. bbochtendgloren.nl | 0613450569

Luxe kamperen met EIGEN SANITAIR op De Verborgten Hoek!
www.mijnvakantiestek.nl/1103
Fam. Hovestadt 06-40489893

Jong stel **zoekt in de Hoeksche Waard een woning of stuk grond.**
06-46888031

Oneindige trouw

Ds. B. Smijtegelt

Uit zijn nagelaten geschriften zijn 366 dagboekstukjes samengesteld.

384 pagina's

21,95

Bestel bij uw boekhandel
of via debanier.nl

de banier
UITGEVERIJ

Uw woning in Veenendaal verkopen? Bel dan met Wessel Berkhout!

Wij informeren u graag over onze onderscheidende en enthousiaste werkwijze en verstrekken u graag een aantrekkelijke offerte.

0318-628412
www.burglandmakelaars.nl
info@burglandveenendaal.nl

De Boekenhoeve onbetwist
Uw aanbodingspecialist
Ga naar: www.deboekenhoeve.nl

Vakantiewoning te huur aan
mooie dijk in Leerdam.
dijkhuisleerdam.nl

Bewuste keuze

Colofon

Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten
Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. B. Labee
Redacteurs: J. van 't Hul, W.G. Hulsman,
ds. G.W.S. Mulder
Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers, boeken ter recensie en vragen voor de rubriek 'Vraag en antwoord' naar:

ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-513597
E b.labee@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk), berichten en meditaties:

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E redactie@desaambinder.nl

Aanlevertijd van kerknieuws en berichten:
uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum
van verschijning van De Saambinder in de
daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 078-6912899
E info@desaambinder.nl

Advertenties en familieberichten aan Verloop, Alblasserdam:

Ohmweg 31, 2952 BD Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag vóór
de week van verschijning aangeleverd te
zijn. Rouwadvertenties uiterlijk maandag-
morgen 9 uur.

Advertenties € 1,95 per mm.
Familieberichten € 0,50 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden
T 0348-489900
E info@desaambinder.nl

Betalingen abonnementsgelden:

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.
De Saambinder-abonnementen te Woerden.

Abonnementsprijzen:

voor Nederland: € 15,50 per halfjaar
voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor: Canada: \$ 165,
USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika:

A.C. Kieboom
12093 Sprinkle Road
Vicksburg, MI 49097
T 001 269 720 3533
E saambinder.noordamerika@gmail.com

Enkele handige websites

Gereformeerde Gemeenten:
Algemeen: www.gergeminfo.nl
(doorklikken naar diverse deputaatschappen)
De Saambinder: www.desaambinder.nl
Adviesplein gemeente en gezin:
www.gemeenteengezin.nl
Studenten: www.studentengergem.nl
Jeugdbond: www.jbgg.nl

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berichten
en advertenties zonder overleg aan te passen,
in te korten of zonder opgave van reden niet
te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele
aansprakelijkheid betreffende de inhoud
van de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Mensen met een leesbeperking kunnen door
middel van een abonnement van de Christelijke
Bibliotheek voor blinden en slechtzienden
(cbb.nl) wekelijks De Saambinder lezen.

John, de schrijvende pelgrim

Nare dromen

John wordt met een schreeuw wakker. Hij gaat rechtep in bed zitten en veegt het zweet van zijn voorhoofd. Hu, wat heeft hij naar gedroomd. Naast hem ligt zijn broertje William rustig te slapen. John kijkt met bange ogen het kamertje nog eens rond. Ziet hij daar iets bewegen bij het raam? Zou het een spook zijn... een draak, of... nog erger... een duivel? Of was het alleen een bange droom? Rillend kruipt hij weer onder de deken. Het liefst zou hij naar vader en moeder gaan, maar dat doe je niet als je al tien jaar bent. Nee, hij is de oudste thuis en moet dat ook laten blijken. Met zijn ogen strak op het raam gericht, probeert hij de droom in zijn gedachten terug te krijgen. Ja, nu weet hij het weer. Het ging over een mensen etende reus en een grote draak die allebei op hem af kwamen... Juist toen de draak hem bijna te pakken had, werd hij met een schreeuw wakker. Eigen schuld, had hij gisteren maar niet in het boek van de meester moeten lezen toen hij klaar was met schrijven. De meester las er uit voor als ze 's middags klaar waren met hun werk. Maar het voorlezen ging hem veel te langzaam.

Omdat hij vooraan zit, kon hij stiekem alvast verder lezen toen de anderen nog aan 't schrijven waren. Echt spannende verhalen! In zijn gedachten maakte hij de verhalen nog mooier en na schooltijd stak hij ook zijn vrienden aan. Hij had een grote stok op de weg gevonden en geroepen: 'Kom, we gaan dappere dingen doen!' Een paar jongens waren joelend met hem mee gehold, tot hij over een boomstronk struikelde. Vloekend had hij de stok zo ver mogelijk weggegooid en was boos naar huis gelopen...

Vloeken is iets heel vreemds. Het lijkt of het helpt als hij boos is en de vrienden op school vinden het stoer van hem dat hij het durft.

01

Wat weet jij?

Wat weet jij allemaal?
Er zijn dingen die je
zeker kunt weten.

Je kunt zeker weten dat Amsterdam de hoofdstad van Nederland is, of dat de Eiffeltoren in Parijs staat. Je weet vast ook wel dat 4x4 zestien is. Dit zijn feiten die je hebt gehoord of geleerd en waar je in gelooft.

Zo mogen wij vanuit Gods Woord ook geloven dat de Heere bestaat. Deze maand mogen we opnieuw denken aan Zijn komst op deze aarde. De Heere is naar deze aarde gekomen als Zaligmaker van zondaren. Ook van (jonge) kinderen. Zalig maken wil zeggen: verlossen van de zonden en de eeuwige dood. Als nu vandaag iemand die niet in God gelooft aan jou zou vragen: 'Geloof jij wel? Geloof jij écht dat de Heere naar deze aarde is gekomen?' Dan zul je daar vast 'ja' op zeggen. Maar wat zou het groot zijn als je net als Job 'ja' kunt zeggen op wat hij mocht weten: 'Want ik weet: mijn Verlosser leeft' (Job 19:25).

Dat hebben we allemaal nodig. Ik hoop van harte dat je alles wilt weten wat Gods Woord zegt. Dat je graag iedere dag wilt horen over de Heere Jezus. Over wie Hij wil zijn voor een zondig kind. Dat je uitzielt naar Zijn komst in je hart. Dat je van dood levend wordt of bent gemaakt. 'Ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft God ons levend gemaakt met Christus; (uit genade zijt gij zalig geworden)' (Efeze 2:5).

Hoe is het in jouw leven? Zie jij uit naar de Verlosser? Wat zou het groot zijn als Hij mag leven in jouw hart, omdat Hij naar deze aarde kwam om te sterven voor de zonden van Zijn kinderen. Weet jij waarom je in God gelooft? Weet jij wat jij nodig hebt als je de uitspraak van Job leest? ♦

Leestip: Efeze 2:1-10

Vraag ^{en} antwoord

door
ds. Labee

Zijt heilig, want Ik ben heilig

*Kunt u uitleggen wat deze
Schriftwoorden betekenen?
En wat is het om in het licht
van Gods heiligheid je eigen
onheiligheid te zien?*

Betekenis

We vinden deze woorden letterlijk in 1 Petrus 1 vers 16: 'Daarom dat er geschreven is: Zijt heilig, want Ik ben heilig'. Vanuit het tekstverband blijkt dat het gaat om een apostolische oproep tot een heilige wandel. De beide voorgaande verzen zijn belangrijk: 'Als gehoorzame kinderen, wordt niet gelijkvormig aan de begeerlijkheden die tevoren in uw onwetendheid waren; maar gelijk Hij Die u geroepen heeft, heilig is, zo wordt ook gij zelve heilig in al uw wandel'. De Joodse ballingen, verstrooid in verschillende provincies van Azië, leefden vroeger net als de wereldlingen, in Joodse en wereldse blindheid vóór hun bekering. Maar God heeft ze geroepen uit de duisternis tot Zijn wonderbaar licht. En aansluitend klinkt de klemmende oproep tot een heilig leven. De woorden 'Zijt heilig, want Ik ben heilig' worden verder voorafgegaan door de woorden 'Daarom dat er geschreven is'. Waar staat dat geschreven? Wel, we lezen het in Leviticus 11 vers 44: 'Want Ik ben de HEERE uw God; daarom zult gij u heiligen en heilig zijn, dewijl Ik heilig ben; en gij zult uw ziel niet verontreinigen aan enig kruipend gedierte dat zich op aarde roert'. De HEERE spreekt tot Mozes en Aäron over de reine en onreine dieren. In de kantlijn staat een prachtige uitleg: 'Uit de redenen die God hier gebruikt om Zijn volk de voormelde wetten in te scherpen, blijkt dat de ceremoniële reinheid is geweest een aanwijzing en aanleiding tot de ware geestelijke heiligmaking, die voornamelijk betracht moet worden. God neemt Zijn redenen I. van Zijn natuur, die geestelijk en volkomen heilig is; II. van het einde waartoe Hij de Israëlieten verkoren en beroepen had, hetwelk was hun heiligmaking naar het lichaam, en naar den geest; III. van de weldaad die Hij hun bewees, hen geleid hebbende uit Egypte, om hen te brengen in het beloofde land; betekende daarmede dat Hij hen ook uit het geestelijk Egypte verlossen wilde, opdat zij Hem hier kennen en dienen, en hierna in het hemels Kanaän eeuwiglijk met Hem leven zouden' (41).

Als Petrus zijn brief schrijft, is de ceremoniële wet vervuld in Christus. Maar de oproep aan de ware Christgelovigen blijft staan. Zoals de apostel Paulus eveneens (2 Kor. 7:1) spreekt: 'Dewijl wij dan deze beloften hebben, geliefden, laat ons onszelven reinigen van alle besmetting des vleses en des geestes, voleindigende de heiligmaking in de vreze Gods'. Een ware gelovige moet zich reinigen van alle smetten van het lichaam én de geest om heilig voor God te leven.

Beleving

Als nu de Heere door Zijn Geest ontdekt aan ons doodsbestaan, dan leert een zondaar geen greintje heiligheid te bezitten. Wel wordt meer en meer geleerd dat de afschuwelijkste zonden in dat - van nature - goddeloze hart en leven huizen. Als dan de deugd van Gods heiligheid echt gaat wegen op de ziel, ontstaat er die droefheid naar God. Dan gaan we onze volkomen onheiligheid belijden en hongeren en dorsten naar die volkomen heilige God. Eeuwig wonder als het de Heere behaagt om zo'n onheilige te verlossen van het grootste kwaad en te brengen tot het hoogste goed. Om in Christus geborgen te worden en te delen in Zijn gerechtigheid en heiligheid. Onlangs lasen we in een preek van Kohlbrugge (1803-1875): 'Wij, die neerlagen in ons bloed, in onze smaad en schande, omdat wij God hadden verlaten; wij, de buit van duivel, dood en graf: wij werden geroepen door de hoogheerlijke Majesteit van God, uit Vaderlijke ontferming tot Christus getrokken, om in Hem te zijn gevonden, om vergeving van zonden in Zijn bloed, het recht van het eeuwige leven in Hem te hebben. In Hem werden wij geroepen tot de eeuwige heerlijkheid; om eeuwig, eeuwig als dienstknechten van God voor de troon van deze Majesteit te blijven; eeuwig, eeuwig de Goddelijke heerlijkheid te aanschouwen en deelachtig te zijn!'

Lezer(es), zijn het voor u onbekende zaken? ♦

► Heb jij/hebt u ook een vraag?

Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie. Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder. Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.